

VAN MODELİNDE İLKÖĞRETİM İKİNCİ KADEME ÖĞRENCİLERİNİN MÜZİK DERSLERİNDE ELDE ETTİKLERİ BİRİKİMLERİ DEĞERLENDİRME DURUMLARI

Yard. Doç. Dr. Serap YÜKRÜK*

Çocuğun yaşamında ailesinden sonra en önemli kişi ve sosyal kurum öğretmen ve okuldur. Okuldaki öğretim programının içerik düzenleme amacı ve getirilerini ise, “bireylerin var oldukları toplumun varlığının devamına ve gelişimine yararlı katkılar sağlamak amacına hizmet etmelidir” biçiminde açıklamak mümkündür. Bunun gerçekleşebilmesinin ise, eğitim programlarında, bireyin varlık bütünlüğünün tümünün dikkate alınarak programlı eğitim süreçlerinden aynı eşdeğer önemde yararlanılmasına bağlı olduğu bir gerçektir. Bu nedenle çağdaş eğitim programları, üç temel sacayağı olan “bilim, teknik ve sanat eğitimi” (Uçan, 1997:14) alanlarında yapılandırılmıştır. Sanatın da, bilimin de amacı; insana hizmet etmek ve yeniyi keşfetmektir. Sanata ve duyguların eğitimine önem veren okul ya da eğitim sistemlerinde, duygular eğitilirken, zihinsel yeteneklerin, düşüncenin ve zekânın da geliştiği gözlenmektedir. Sanat, duygu ve düşünce arasındaki iç içe geçmiş bağlantıyı vurgularken, öğrenme ve gelişim sürecinin de etkin bir yardımcısıdır. Ayrıca sanat, bireyin sosyal ilişkilerini ayarlamasını, işbirliği ve yardımlaşmayı, doğruyu seçme ve ifade edebilmeyi, sosyal paylaşımı, bir işe başlama ve bitirme disiplinini, bir şeyler yaratmanın ve üretken olmanın sevincini yaşattığı için gereklidir.(Halıçınarlı,2002)

Bu çerçevede, örgün eğitim programlarında yer alan sanat eğitimi alan derslerinde ulaşılması beklenen genel amaçlar ise, “bireyin tüm ruhsal ve bedensel eğitimi bütünlüğü içinde, estetik kaygı, düşünce ve görüşlerinin geliştirilmesi, yetenek ve yaratıcılık gücünün olgunlaştırılması, sanatsal değerlere hoşgörü ile yaklaşım sergilemesidir.” (Artut, 2002:98) Bir başka deyişle; çocuğun gelişiminde ve sanat alanında yaratıcı davranış biçimlerini kazanması, kasıtlı gerçekleştirilen bu kazanımları içselleştirerek gerçek yaşantılara aktarması, doğuştan getirdiği yetilerinin doğru yönlendirilerek gelişimine olanak sağlanması biçiminde ifade edilebilir.

Buradan hareketle, okulda sanat eğitimi süreçlerinin önemli bir bölümünü oluşturan “müzik eğitimi ders” birikimleri sonucunda “bireyin toplumsallaşması, üyesi olduğu toplumun kültür ve birikimlerine belli oranda sahip olması, ilgi ve yeteneklerinin doğru yönlendirilerek gelişim aşamaları kaydetmesi ve doğuştan getirdiği yetilerini gerçek yaşantılara aktararak kendini gerçekleştirmesine olanak sağlanması ve bu alanda bir kültür tabanı oluşturması” beklenmektedir. Bu beklentiler ilköğretim kurumları müzik dersleri genel amaçlarında 44 madde halinde detaylı bir şekilde ifade edilmiştir. Bu detayları kısaca özetlemek gerekirse, temel müzik bilgilerine sahip olabilme, geleneksel-çağdaş-yöresel-ulusal-evrensel müzikleri tanıyabilme, düzeye uygun şarkı repertuarına sahip

* Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi

olabilme, Atatürk'ün sanat ve müzikle ilgili düşünce ve görüşlerini doğru anlayabilme, müzik aracılığıyla çevre ile sağlıklı iletişim ve etkileşimde bulunabilme, İstiklal Marşımız başta olmak üzere diğer ulusal marş ve şarkılarımızı özüne uygun söyleyebilme, grup içinde birlikte müzik yapma, paylaşma ve sorumluluk duygusu geliştirebilme, ayrıca müziği, kültürün önemli bir boyutu olarak yaşamın içerisine alabilme olarak kısaca özetlemek mümkündür.

Bu çerçevede bu araştırmada, müziğin genel amaçları doğrultusunda, Van ilinde ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinin müzik dersi içerikleri çerçevesinde edindikleri bilgi, birikim ve becerilere ulaşma durumları, sorgulanmaya çalışılmıştır.

Bu amaçla,1995 -1996 yılından itibaren yürürlüğe giren ilköğretim kurumları müzik dersi öğretim programları genel amaçlarından yararlanılarak ve müziğin kültür hayatının önemli bir kolu olduğu göz önünde tutularak hazırlanan bir anket, Van ilinde merkez ilçeye bağlı 5 ilköğretim okulunda raslamsal olarak seçilen 284 8. sınıf öğrencisine uygulanarak bu ders içeriğinden elde ettikleri bilgi, birikim ve becerilerin derecelerine kendi görüş ve düşünceleri ile ulaşılmaya çalışılmıştır. Bu sonuçlardan hareketle, ilgili öneriler geliştirilmiştir.

BULGULAR ve YORUMU

Bu araştırma, durum tespitine yönelik betimsel bir çalışmadır. Bu çerçevede araştırmacı tarafından hazırlanan 24 soruluk anket, merkeze bağlı 5 ilköğretim okulunda 284 8. sınıf öğrencisine uygulanmıştır.

Anket uygulanan okullar ve öğrenci sayıları şöyledir:

Okulun Adı	Anket uygulanan Öğrenci Sayısı
Hüsrev Paşa İlköğretim Okulu	68
Atatürk İlköğretim Okulu	68
İrfan Baştuğ İlköğretim Okulu	49
Cumhuriyet İlköğretim Okulu	62
İsmail Hakkı Tonguç İlköğretim Okulu	37
Toplam	284

Çizelge I:İlköğretim İkinci Kademe Müzik Derslerinde Öğrenilen Bilgiler Sonunda Müziğin Hayattaki Yeri ve Önemini Kavrama Durumları

Derece	Frekans	Yüzde
Hiç Katılmıyorum	40	14,08
Ortanın Altında Katılıyorum	30	10,56
Orta Düzeyde Katılıyorum	74	26,06
Ortanın Üstünde Katılıyorum	52	18,31
Tamamen Katılıyorum	88	30,99
Toplam	284	100

Çizelge I'de görüldüğü gibi, İlköğretim İkinci Kademe Müzik Derslerinde Öğrenilen Bilgiler Sonunda Müziğin Hayattaki Yeri ve Önemini Kavrama Durumlarında ankete katılanların % 14,08'i hiç katılmıyorum, % 10,56'sı ortanın altında katılıyorum, % 26,06'sı orta düzeyde katılıyorum, % 18,31'i ortanın üstünde katılıyorum, % 30,99'u tamamen katılıyorum olarak cevap vermişlerdir.

Buna göre, ilköğretim ikinci kademede Müzik Derslerinde Öğrenilen Bilgiler sonunda Müziğin Hayattaki yeri ve Önemini Kavrama durumlarında büyük çoğunluk, tamamen katılıyorum olarak cevap vermişlerdir.

Çizelge II: “Müzik Ders Süreçleri Sonunda Ses, Çalgı ve Müzik Toplulukları Hakkında Yeterli Düzeyde Bilgi sahibi Olma” Durumları

Derece	Frekans	Yüzde
Hiç Katılmıyorum	33	11,62
Ortanın Altında Katılıyorum	46	16,20

Orta Düzeyde Katılıyorum	55	19,37
Ortanın Üstünde Katılıyorum	69	24,30
Tamamen Katılıyorum	81	28,52
Toplam	284	100

Çizelge II' de görüldüğü gibi“Müzik Ders Süreçleri Sonunda Ses Çalgı ve Müzik Toplulukları Hakkında Yeterli Düzeyde Bilgi sahibi Olma” Durumlarında ankete katılanların % 11,62’si hiç katılmıyorum, % 16,20’si ortanın altında katılıyorum, % 19,37’si orta düzeyde katılıyorum, % 24,30’u ortanın üstünde katılıyorum, % 28,52’si tamamen katılıyorum olarak cevap vermişlerdir.

Buna göre, ankete katılanların büyük çoğunluğu, Müzik Ders Süreçleri sonunda Ses, Çalgı ve Müzik Toplulukları Hakkında Yeterli Düzeyde Bilgi sahibi Olma Konusunda tamamen katılıyorum olarak cevap vermişlerdir.

Çizelge III: Müzik Ders Süreçleri Sonunda İnsan Sesinin Oluşumunu ve Temel Özelliklerini Kavrama Durumları

Derece	Frekans	Yüzde
Hiç Katılmıyorum	53	18,66
Ortanın Altında Katılıyorum	38	13,38
Orta Düzeyde Katılıyorum	50	17,61
Ortanın Üstünde Katılıyorum	61	21,48
Tamamen Katılıyorum	82	28,87
Toplam	284	100

Çizelge III' de görüldüğü gibi“Müzik Ders Süreçleri Sonunda İnsan Sesinin Oluşumunu ve Temel Özelliklerini Kavrama Durumlarında ankete katılanların % 18,626’sı hiç katılmıyorum, % 13,38’i ortanın altında katılıyorum, % 17,61’i orta düzeyde katılıyorum, % 21,48’i ortanın üstünde katılıyorum, % 28,87’si ise tamamen katılıyorum olarak cevap vermişlerdir.

Buna göre, ankete katılanların büyük çoğunluğu, Müzik Ders Süreçleri sonunda İnsan Sesinin Oluşumunu ve Temel Özelliklerini Kavrama Durumlarında tamamen katılıyorum olarak cevap vermişlerdir. Ancak hiç katılmıyorum ve ortanın altında katılıyorum derecelerinin toplamı da dikkate değer bulunmuştur.

Çizelge IV: Çeşitli Müzik Türlerinin İnsan Hayatındaki Yeri ve Önemini Kavrama Durumları

Derece	Frekans	Yüzde
Hiç Katılmıyorum	29	9,86
Ortanın Altında Katılıyorum	32	11,27
Orta Düzeyde Katılıyorum	41	14,44
Ortanın Üstünde Katılıyorum	64	22,54
Tamamen Katılıyorum	119	41,90
Toplam	284	100

Çizelge IV’de görüldüğü gibi“Çeşitli Müzik Türlerinin İnsan Hayatındaki Yeri ve Önemini Kavrama Durumlarında ankete katılanların % 9,86’sı hiç katılmıyorum, % 11,27’si ortanın altında katılıyorum, % 14,44’ü orta düzeyde katılıyorum, % 22,54’ü ortanın üstünde katılıyorum, % 41,90’ı tamamen katılıyorum olarak cevap vermişlerdir.

Buna göre, ankete katılanların büyük çoğunluğu, Çeşitli Müzik Türlerinin İnsan Hayatındaki Yeri ve Önemini Kavrama Durumlarında tamamen katılıyorum olarak cevap vermişlerdir.

Çizelge V: Yurdumuzdaki Çeşitli Müzik Türleri Hakkında Yeterli Düzeyde Bilgi Birikim Sağlama Durumları

Derece	Frekans	Yüzde
Hiç Katılmıyorum	52	18,31
Ortanın Altında Katılıyorum	46	16,20
Orta Düzeyde Katılıyorum	80	28,17

Ortanın Üstünde Katılıyorum	61	21,48
Tamamen Katılıyorum	45	15,85
Toplam	68	100

Çizelge V’de görüldüğü gibi“ Yurdumuzdaki Çeşitli Müzik Türleri Hakkında Yeterli Düzeyde Bilgi Birikim Sağlama Durumlarında ankete katılanların % 18,31’i hiç katılmıyorum, % 16,20’si ortanın altında katılıyorum, % 28,17’si orta düzeyde katılıyorum, % 21,48’i ortanın üstünde katılıyorum, % 15,85’i tamamen katılıyorum olarak cevap vermişlerdir.

Buna göre, ankete katılanların büyük çoğunluğu, Yurdumuzdaki Çeşitli Müzik Türleri Hakkında Yeterli Düzeyde Bilgi Birikim Sağlama Durumlarında orta düzeyde katılıyorum olarak cevap vermişlerdir.

Çizelge VI: Atatürk’ün Sanata Bakışını ve Türk Müziğine İlişkin Görüşlerini Öğrenme Durumları

Derece	Frekans	Yüzde
Hiç Katılmıyorum	56	19,72
Ortanın Altında Katılıyorum	34	11,97
Orta Düzeyde Katılıyorum	49	17,25
Ortanın Üstünde Katılıyorum	53	18,66
Tamamen Katılıyorum	92	32,39
Toplam	284	100

Çizelge VI’ da görüldüğü gibi“ Atatürk’ün Sanata Bakışını ve Türk Müziğine İlişkin Görüşlerini Öğrenme Durumlarında ankete katılanların % 19,72’si hiç katılmıyorum, % 11,97’si ortanın altında katılıyorum, % 17,25’i orta düzeyde katılıyorum, % 18,66’sı ortanın üstünde katılıyorum, % 32,39’usi tamamen katılıyorum olarak cevap vermişlerdir.

Buna göre, ankete katılanların büyük çoğunluğu, Atatürk’ün Sanata Bakışını ve Türk Müziğine İlişkin Görüşlerini Öğrenme Durumlarında tamamen katılıyorum olarak cevap vermişlerdir.

Çizelge VII: İstiklal Marşımızı Doğru ve Güzel Bir Şekilde Seslendirmeyi Öğrenme Durumları

Derece	Frekans	Yüzde
Hiç Katılmıyorum	13	4,58
Ortanın Altında Katılıyorum	21	7,39
Orta Düzeyde Katılıyorum	18	6,34
Ortanın Üstünde Katılıyorum	27	9,51
Tamamen Katılıyorum	205	72,18
Toplam	284	100

Çizelge VII’ de görüldüğü gibi“İstiklal Marşımızı Doğru ve Güzel Bir Şekilde Seslendirmeyi Öğrenme Durumlarında ankete katılanların % 4,58’si hiç katılmıyorum, % 11,97’si ortanın altında katılıyorum, % 17,25’i orta düzeyde katılıyorum, % 18,66’sı ortanın üstünde katılıyorum, % 32,39’usi tamamen katılıyorum olarak cevap vermişlerdir.

Buna göre, ankete katılanların büyük çoğunluğu, İstiklal Marşımızı Doğru ve Güzel Bir Şekilde Seslendirmeyi Öğrenme Durumlarında tamamen katılıyorum olarak cevap vermişlerdir.

Çizelge VIII: Müziği Kültür Hayatının Önemli Bir Parçası Olarak Kavrama Durumları

Derece	Frekans	Yüzde
Hiç Katılmıyorum	25	8,80
Ortanın Altında Katılıyorum	23	8,10
Orta Düzeyde Katılıyorum	41	14,44
Ortanın Üstünde Katılıyorum	40	14,08

Tamamen Katılıyorum	155	54,58
Toplam	284	100

Çizelge VIII' de görüldüğü gibi "Müziği Kültür Hayatının Önemli Bir Parçası Olarak Kavrama Durumlarında ankete katılanların % 8,80'i hiç katılmıyorum, % 8,10'u ortanın altında katılıyorum, % 14,44'ü orta düzeyde katılıyorum, % 14,08'i ortanın üstünde katılıyorum, % 54,58'i tamamen katılıyorum olarak cevap vermişlerdir.

Buna göre, ankete katılanların büyük çoğunluğu, Müziği Kültür Hayatının Önemli Bir Parçası Olarak Kavrama Durumlarında tamamen katılıyorum olarak cevap vermişlerdir.

Çizelge IX: Türkiye'de Yaşayan Müzik Türlerine Ait Belli Düzeyde Şarkı Dağarcığına Sahip Olma Durumları

Derece	Frekans	Yüzde
Hiç Katılmıyorum	61	21,48
Ortanın Altında Katılıyorum	49	17,25
Orta Düzeyde Katılıyorum	64	22,54
Ortanın Üstünde Katılıyorum	58	20,42
Tamamen Katılıyorum	52	18,31
Toplam	284	100

Çizelge IX' da görüldüğü gibi Türkiye'de Yaşayan Müzik Türlerine Ait Belli Düzeyde Şarkı Dağarcığına Sahip Olma Durumlarında ankete katılanların % 21,48'i hiç katılmıyorum, % 17,25'i ortanın altında katılıyorum, % 22,54'ü orta düzeyde katılıyorum, % 20,42'si ortanın üstünde katılıyorum, % 18,31'i tamamen katılıyorum olarak cevap vermişlerdir.

Buna göre, ankete katılanların büyük çoğunluğu, Türkiye'de Yaşayan Müzik Türlerine Ait Belli Düzeyde Şarkı Dağarcığına Sahip olma Durumlarında orta düzeyde katılmışlardır.

Çizelge X:Türkiye’de Var olan Popüler Müzik Kültürü Hakkında Belli Ölçüde Görüş Sahibi Olma Durumları

Derece	Frekans	Yüzde
Hiç Katılmıyorum	50	17,61
Ortanın Altında Katılıyorum	51	17,96
Orta Düzeyde Katılıyorum	53	18,66
Ortanın Üstünde Katılıyorum	51	17,96
Tamamen Katılıyorum	79	27,82
Toplam	284	100

Çizelge X’da görüldüğü gibi Türkiye’de Var Olan Popüler Müzik Kültürü Hakkında Belli Ölçüde Görüş Sahibi Olma Durumlarında ankete katılanların % 17,61’i hiç katılmıyorum, % 17,96’sı ortanın altında katılıyorum, % 18,66’sı orta düzeyde katılıyorum, % 17,96’sı ortanın üstünde katılıyorum, % 27,82’si tamamen katılıyorum olarak cevap vermişlerdir.

Buna göre, ankete katılanların büyük çoğunluğu, Türkiye’de Var Olan Popüler Müzik Kültürü Hakkında Belli Ölçüde Görüş Sahibi Olma Durumlarında tamamen katılmışlardır. Ancak, çizelgede görüldüğü gibi hiç katılmıyorum, ortanın altında katılıyorum, orta düzeyde katılıyorum dereceleri de anlamlı bulunmuştur.

Çizelge XI: Batı Müziğine Ait Çeşitli Türler Hakkında Bilgi Sahibi Olma Durumları

Derece	Frekans	Yüzde
Hiç Katılmıyorum	69	24,30
Ortanın Altında Katılıyorum	54	19,01
Orta Düzeyde Katılıyorum	59	20,77
Ortanın Üstünde Katılıyorum	44	15,49

Tamamen Katılıyorum	58	20,42
Toplam	284	100

Çizelge XI' de görüldüğü gibi Batı Müziğine Ait Çeşitli Türler Hakkında Bilgi Sahibi Olma Durumlarında ankete katılanların % 24,30'u hiç katılmıyorum, % 19,01'i ortanın altında katılıyorum, % 20,77'si orta düzeyde katılıyorum, % 15,49'u ortanın üstünde katılıyorum, % 20,42,'si tamamen katılıyorum olarak cevap vermişlerdir.

Buna göre, ankete katılanların büyük çoğunluğu, Batı Müziğine Ait Çeşitli Türler Hakkında Bilgi Sahibi Olma Durumlarında hiç derecesinde görüş bildirmişlerdir.

Çizelge XII: Batı Müziğinde Dönemlerin Önemli Bestecileri ve Onlara Ait Önemli Eserleri Fark Etme Durumları

Derece	Frekans	Yüzde
Hiç Katılmıyorum	77	27,11
Ortanın Altında Katılıyorum	40	14,08
Orta Düzeyde Katılıyorum	55	19,37
Ortanın Üstünde Katılıyorum	50	17,61
Tamamen Katılıyorum	62	21,83
Toplam	284	100

Çizelge XII' de görüldüğü gibi Batı Müziğinde Dönemlerin Önemli Bestecileri ve Onlara Ait Önemli Eserleri Fark Etme Durumlarında ankete katılanların % 27,11'i hiç katılmıyorum, % 14,08'i ortanın altında katılıyorum, % 19,37'si orta düzeyde katılıyorum, % 17,61'i'u ortanın üstünde katılıyorum, % 21,83'ü, tamamen katılıyorum olarak cevap vermişlerdir.

Buna göre, ankete katılanların büyük çoğunluğu, Batı Müziğinde Dönemlerin Önemli Bestecileri ve Onlara Ait Önemli Eserleri Fark Etme Durumlarında hiç derecesinde görüş bildirmişlerdir.

Çizelge XIII: Çeşitli Müzik Türleri Hakkında Yeterli Düzeyde Bilgi Sahibi Olma Durumları

Derece	Frekans	Yüzde
Hiç Katılmıyorum	40	14,08
Ortanın Altında Katılıyorum	44	15,49
Orta Düzeyde Katılıyorum	57	20,07
Ortanın Üstünde Katılıyorum	61	21,48
Tamamen Katılıyorum	82	28,87
Toplam	284	100

Çizelge XIII' de görüldüğü gibi, Çeşitli Müzik Türleri Hakkında Yeterli Düzeyde Bilgi sahibi Olma Durumlarında ankete katılanların % 14,08'i'u hiç katılmıyorum, % 15,49'u ortanın altında katılıyorum, % 20,07'si orta düzeyde katılıyorum, % 21,48'i ortanın üstünde katılıyorum, % 28,87'si, tamamen katılıyorum olarak cevap vermişlerdir.

Buna göre, ankete katılanların büyük çoğunluğu, Çeşitli Müzik Türleri Hakkında Yeterli Düzeyde Bilgi Sahibi Olma Durumlarında tamamen derecesinde görüş bildirmişlerdir.

Çizelge XIV: Çeşitli Müzik Türlerinde Seçici Davranma Durumları

Derece	Frekans	Yüzde
Hiç Katılmıyorum	43	15,14
Ortanın Altında Katılıyorum	32	11,27
Orta Düzeyde Katılıyorum	36	12,68
Ortanın Üstünde Katılıyorum	52	18,31
Tamamen Katılıyorum	121	42,61

Toplam	284	100
--------	-----	-----

Çizelge XIV' de görüldüğü gibi, Çeşitli Müzik Türlerinde Seçici Davranmayı Öğrenme Durumlarında ankete katılanların % 15,14'ü hiç katılmıyorum, % 11,27'si ortanın altında katılıyorum, % 12,68'i orta düzeyde katılıyorum, % 18,31'i ortanın üstünde katılıyorum, % 42,61'i ise tamamen katılıyorum olarak cevap vermişlerdir.

Buna göre, ankete katılanlar İlköğretim Süreçlerinde Aldığım Müzik Derslerinde Çeşitli Müzik Türlerinde Seçici Davranmayı Öğrenme Durumlarına büyük çoğunlukla tamamen katılmaktadırlar.

Çizelge XV: Okul Yaşantılarında Alınan Müzik Derslerinin Beğenileri Farklılaştırma Durumları

Derece	Frekans	Yüzde
Hiç Katılmıyorum	61	21,48
Ortanın Altında Katılıyorum	39	13,73
Orta Düzeyde Katılıyorum	46	16,20
Ortanın Üstünde Katılıyorum	32	11,27
Tamamen Katılıyorum	106	37,32
Toplam	284	100

Çizelge XV' de görüldüğü gibi, Okul Yaşantılarında Alınan Müzik Derslerinin Beğenileri Farklılaştırma Durumlarında ankete katılanların % 21,48'i hiç katılmıyorum, % 13,73'ü ortanın altında katılıyorum, % 16,20'si orta düzeyde katılıyorum, % 11,27'si ortanın üstünde katılıyorum, % 37,32'si ise tamamen katılıyorum olarak cevap vermişlerdir.

Buna göre, ankete katılanların büyük çoğunluğu, Okul Yaşantılarında Alınan Müzik Derslerinin Beğenileri Farklılaştırma Durumlarında tamamen derecesinde görüş bildirmişlerdir.

Çizelge XVI: Türk Müziğinin Temel Yapısını ve Tarihsel Gelişimini Kavrama Durumları

Derece	Frekans	Yüzde
Hiç Katılmıyorum	66	23,24
Ortanın Altında Katılıyorum	50	17,61
Orta Düzeyde Katılıyorum	63	22,18
Ortanın Üstünde Katılıyorum	58	20,42
Tamamen Katılıyorum	47	16,55
Toplam	284	100

Çizelge XVI' da görüldüğü gibi, Türk Müziğinin Temel Yapısını ve Tarihsel Gelişimini Kavrama Durumlarında ankete katılanların % 23,24'ü hiç katılmıyorum, % 17,61'i ortanın altında katılıyorum, % 22,18'i orta düzeyde katılıyorum, % 20,42'i ortanın üstünde katılıyorum, % 16,55'i, tamamen katılıyorum olarak cevap vermişlerdir.

Buna göre, ankete katılanların büyük çoğunluğu, Aldıkları Müzik Derslerinde Türk Müziğinin Temel Yapısını ve Tarihsel Gelişimini Kavrama Durumlarında hiç katılmıyorum derecesinde görüş bildirmişlerdir.

Çizelge XVII: Türk Dünyasının Belli Başlı Müzik Örneklerini Ayırt Etme Durumları

Derece	Frekans	Yüzde
Hiç Katılmıyorum	56	19,72
Ortanın Altında Katılıyorum	50	17,61
Orta Düzeyde Katılıyorum	57	20,07
Ortanın Üstünde Katılıyorum	52	18,31
Tamamen Katılıyorum	69	24,30

Toplam	284	100
--------	-----	-----

Çizelge XVII' de görüldüğü gibi, Türk Dünyasının Belli Başlı Müzik Örneklerini Ayırt Etme Durumlarında ankete katılanların % 19,72'si hiç katılmıyorum, % 17,61'i ortanın altında katılıyorum, % 20,07'si orta düzeyde katılıyorum, % 18,31'i ortanın üstünde katılıyorum, % 24,30'u ise, tamamen katılıyorum olarak cevap vermişlerdir.

Buna göre, ankete katılanların büyük çoğunluğu, Türk Dünyasının Belli Başlı Müzik Örneklerini Ayırt Etme Durumlarında tamamen derecesinde görüş bildirmişlerse de, diğer derecelerin birbirine yakın dağılımlar göstermesi dikkat çekicidir.

Çizelge XVIII: Sınıf İçinde Birlikte Müzik Yapmaktan Hoşlanma Durumları

Derece	Frekans	Yüzde
Hiç Katılmıyorum	51	17,96
Ortanın Altında Katılıyorum	22	7,75
Orta Düzeyde Katılıyorum	33	11,62
Ortanın Üstünde Katılıyorum	34	11,97
Tamamen Katılıyorum	144	50,70
Toplam	284	100

Çizelge XVIII' de görüldüğü gibi, Sınıf İçinde Birlikte Müzik Yapmaktan Hoşlanma Durumlarında ankete katılanların % 17,96'sı hiç katılmıyorum, % 7,75'i ortanın altında katılıyorum, % 11,62'si orta düzeyde katılıyorum, % 11,97'si ortanın üstünde katılıyorum, % 50,70'i ise tamamen katılıyorum olarak cevap vermişlerdir.

Buna göre, ankete katılanların büyük çoğunluğu, Sınıf İçinde Birlikte Müzik Yapmaktan Hoşlanma Durumlarında tamamen derecesinde görüş bildirmişlerdir.

Çizelge XIX: Sınıf Ortamında Grup İçinde Çalgı Çalarak, Birlikte Müzik Yapmaktan Hoşlanma Durumları

Derece	Frekans	Yüzde
Hiç Katılmıyorum	65	22,89
Ortanın Altında Katılıyorum	23	8,10
Orta Düzeyde Katılıyorum	32	11,27
Ortanın Üstünde Katılıyorum	23	8,10
Tamamen Katılıyorum	141	49,65
Toplam	284	100

Çizelge XIX' da görüldüğü gibi, Sınıf Ortamında Grup İçinde Çalgı Çalarak Birlikte Müzik Yapmaktan Hoşlanma Durumlarında ankete katılanların % 22,89'u hiç katılmıyorum, % 8,10'u ortanın altında katılıyorum, % 11,27'si orta düzeyde katılıyorum, % 8,10'u ortanın üstünde katılıyorum, % 49,65'i ise tamamen katılıyorum olarak cevap vermişlerdir.

Buna göre, ankete katılanların büyük çoğunluğu, Sınıf Ortamında Grup İçinde Çalgı Çalarak, Birlikte Müzik Yapmaktan Hoşlanma Durumlarında tamamen derecesinde görüş bildirmişlerdir.

Çizelge XX: Müzik Derslerinde Oluşturulan Şarkı Repertuarını Severe Öğrenme Durumları

Derece	Frekans	Yüzde
Hiç Katılmıyorum	58	20,42
Ortanın Altında Katılıyorum	35	12,32
Orta Düzeyde Katılıyorum	52	18,31
Ortanın Üstünde Katılıyorum	43	15,14
Tamamen Katılıyorum	96	33,80
Toplam	284	100

Çizelge XX' de görüldüğü gibi, Müzik Derslerinde Oluşturulan Şarkı Repertuarını Severe Öğrenme Durumlarında ankete katılanların % 20,42'si hiç katılmıyorum, % 12,32'si ortanın altında katılıyorum, % 18,31'i orta düzeyde katılıyorum, % 15,14'ü ortanın üstünde katılıyorum, % 33,80'i ise tamamen katılıyorum olarak cevap vermişlerdir.

Buna göre, ankete katılanların büyük çoğunluğu, Müzik derslerinde Oluşturdukları Repertuarları Severe Durumlarında tamamen derecesinde görüş bildirmişlerdir. Ancak hiç derecesinin frekans değeri de dikkat çekici bulunmuştur.

Çizelge XXI: Kendinde Var Olan Müzik Yeteneğinin Fark Etme Durumları

Derece	Frekans	Yüzde
Hiç Katılmıyorum	61	21,48
Ortanın Altında Katılıyorum	36	12,68
Orta Düzeyde Katılıyorum	52	18,31
Ortanın Üstünde Katılıyorum	35	12,32
Tamamen Katılıyorum	100	35,21
Toplam	284	100

Çizelge XXI' de görüldüğü gibi, İlköğretim İkinci Kademedeki Müzik Derslerinde Kendinde Var Olan Müzik Yeteneğini Fark etme Durumlarında ankete katılanların % 21,48'i hiç katılmıyorum, % 12,68'i ortanın altında katılıyorum, % 18,31'i orta düzeyde katılıyorum, % 12,32'si ortanın üstünde katılıyorum, % 35,21'i ise tamamen katılıyorum olarak cevap vermişlerdir.

Buna göre, ankete katılanların büyük çoğunluğu, Müzik Derslerinde Kendinde Var Olan Müzik Yeteneğini Fark Etme Durumlarında tamamen derecesinde görüş bildirmişlerdir. Ancak hiç derecesi frekans değeri de anlamlı bulunmuştur.

Çizelge XXII: Belli Başlı Müzik Kurumlarını ve Meslekleri Tanıma Durumları

Derece	Frekans	Yüzde
Hiç Katılmıyorum	65	22,89
Ortanın Altında Katılıyorum	42	14,79
Orta Düzeyde Katılıyorum	51	17,96
Ortanın Üstünde Katılıyorum	54	19,01
Tamamen Katılıyorum	72	25,35
Toplam	284	100

Çizelge XXII' de görüldüğü gibi, Belli Başlı Müzik Kurumlarını ve Meslekleri Tanıma Durumlarında ankete katılanların % 22,89'u hiç katılmıyorum, % 14,79'u ortanın altında katılıyorum, % 17,96'sı orta düzeyde katılıyorum, % 19,01'i ortanın üstünde katılıyorum, % 25,35'i, tamamen katılıyorum olarak cevap vermişlerdir.

Buna göre, ankete katılanların büyük çoğunluğu, İlköğretim İkinci Kademedeki Aldıkları Müzik Derslerinde Belli Başlı Müzik Kurumlarını Tanıma Durumlarında tamamen derecesinde görüş bildirmişlerdir. Ancak bu soruda da hiç derecesinin frekans değeri anlamlı bulunmuştur.

Çizelge XXIII: Müziğin Kültürün Önemli Bir Parçası Olduğunu Kavrama Durumları

Derece	Frekans	Yüzde
Hiç Katılmıyorum	41	14,44
Ortanın Altında Katılıyorum	21	7,39
Orta Düzeyde Katılıyorum	41	14,44
Ortanın Üstünde Katılıyorum	45	15,85
Tamamen Katılıyorum	136	47,89

Toplam	284	100
--------	-----	-----

Çizelge XXIII' de görüldüğü gibi, Müziğin Kültürün Önemli Bir Parçası Olduğunu Kavrama Durumlarında ankete katılanların % 14,44'ü hiç katılmıyorum, % 7,39'u ortanın altında katılıyorum, % 14,44'ü orta düzeyde katılıyorum, % 15,85'i ortanın üstünde katılıyorum, % 47,89'u ise tamamen katılıyorum olarak cevap vermişlerdir.

Buna göre, ankete katılanların büyük çoğunluğu, Müziğin Kültürün Önemli Bir Parçası Olduğunu Kavrama Durumlarında tamamen derecesinde görüş bildirmişlerdir.

Çizelge XXIV: Çeşitli Müzik Türlerine Yaşam İçerisinde Yer Verme Durumları

Derece	Frekans	Yüzde
Hiç Katılmıyorum	54	19,01
Ortanın Altında Katılıyorum	30	10,56
Orta Düzeyde Katılıyorum	39	13,73
Ortanın Üstünde Katılıyorum	38	13,38
Tamamen Katılıyorum	123	43,31
Toplam	284	100

Çizelge XXIV' de görüldüğü gibi, Çeşitli Müzik Türlerine Yaşam İçerisinde Yer Verme Durumlarında ankete katılanların % 19,01'i hiç katılmıyorum, % 10,56'sı ortanın altında katılıyorum, % 13,73'ü orta düzeyde katılıyorum, % 13,38'i ortanın üstünde katılıyorum, % 43,31'i ise tamamen katılıyorum olarak cevap vermişlerdir.

Buna göre, ankete katılanların büyük çoğunluğu, Çeşitli Müzik Türlerine Yaşam İçerisinde Yer Verme Durumlarında tamamen derecesinde görüş bildirmişlerdir.

SONUÇ ve ÖNERİLER

- 1) İlköğretim ikinci kademedeki alınan Müzik Derslerinde Öğrenilen Bilgiler sonunda Müziğin Hayattaki yeri ve Önemi Kavrama durumlarında büyük çoğunluk, tamamen katılıyorum olarak cevap vermişlerdir.
- 2) Müzik Ders Süreçleri sonunda Ses, Çalgı ve Müzik Toplulukları Hakkında Yeterli Düzeyde Bilgi sahibi Olma Konusunda büyük çoğunluk tamamen katılıyorum olarak cevap vermişlerdir.
- 3) Müzik Ders Süreçleri sonunda İnsan Sesinin Oluşumunu ve Temel Özelliklerini Kavrama Durumlarında ankete katılanların büyük çoğunluğu tamamen katılıyorum olarak cevap vermişlerdir. Ancak hiç katılmıyorum ve ortanın altında katılıyorum derecelerinin toplamı da dikkate değer bulunmuştur.
- 4) Çeşitli Müzik Türlerinin İnsan Hayatındaki Yeri ve Önemi Kavrama Durumlarında büyük çoğunluk tamamen katılıyorum olarak cevap vermişlerdir.
- 5) Yurdumuzdaki Çeşitli Müzik Türleri Hakkında Yeterli Düzeyde Bilgi Birikim Sağlama Durumlarında ankete katılanların büyük çoğunluğu orta düzeyde katılıyorum olarak cevap vermişlerdir.
- 6) Atatürk'ün Sanata Bakışını ve Türk Müziğine İlişkin Görüşlerini Öğrenme Durumlarında Ankete katılanların büyük çoğunluğu tamamen katılıyorum olarak cevap vermişlerdir.
- 7) İstiklal Marşımızı Doğru ve Güzel Bir Şekilde Seslendirmeyi Öğrenme Durumlarında ankete katılanların büyük çoğunluğu tamamen katılıyorum olarak cevap vermişlerdir.
- 8) Müziği Kültür Hayatının Önemli Bir Parçası Olarak Kavrama Durumlarında ankete katılanların büyük çoğunluğu tamamen katılıyorum olarak cevap vermişlerdir.
- 9) Türkiye'de Yaşayan Müzik Türlerine Ait Belli Düzeyde Şarkı Dağarcığına Sahip olma Durumlarında ankete katılanların büyük çoğunluğu orta düzeyde katılmışlardır.
- 10) Türkiye'de Var Olan Popüler Müzik Kültürü Hakkında Belli Ölçüde Görüş Sahibi Olma Durumlarında ankete katılanların büyük çoğunluğu tamamen katılmışlardır. Ancak, hiç katılmıyorum, ortanın altında katılıyorum, orta düzeyde katılıyorum dereceleri de anlamlı bulunmuştur.
- 11) Batı Müziğine Ait Çeşitli Türler Hakkında Bilgi Sahibi Olma Durumlarında ankete katılanların büyük çoğunluğu hiç derecesinde görüş bildirmişlerdir.
- 12) Batı Müziğinde Dönemlerin Önemli Bestecileri ve Onlara Ait Önemli Eserleri Fark Etme Durumlarında ankete katılanların büyük çoğunluğu hiç derecesinde görüş bildirmişlerdir.

13) Çeşitli Müzik Türleri Hakkında Yeterli Düzeyde Bilgi Sahibi Olma Durumlarında ankete katılanların büyük çoğunluğu tamamen derecesinde görüş bildirmişlerdir.

14) İlköğretim Süreçlerinde Aldığım Müzik Derslerinde Çeşitli Müzik Türlerinde Seçici Davranmayı Öğrenme Durumlarında ankete katılanlar büyük çoğunlukla tamamen derecesinde görüş bildirmişlerdir.

15) Okul Yaşantılarında Alınan Müzik Derslerinin Beğenileri Farklılaştırma Durumlarında ankete katılanların büyük çoğunluğu tamamen derecesinde görüş bildirmişlerdir.

16) Aldıkları Müzik Derslerinde Türk Müziğinin Temel Yapısını ve Tarihsel Gelişimini Kavrama Durumlarında ankete katılanların büyük çoğunluğu hiç katılmıyorum derecesinde görüş bildirmişlerdir.

17) Türk Dünyasının Belli Başlı Müzik Örneklerini Ayırt Etme Durumlarında ankete katılanların büyük çoğunluğu tamamen derecesinde görüş bildirmişlerse de, diğer hiç katılmıyorum, ortanın altında katılıyorum, orta derecede katılıyorum derecelerinin yüksek ve birbirine yakın dağılımlar göstermesi dikkat çekicidir.

18) Sınıf İçinde Birlikte Müzik Yapmaktan Hoşlanma Durumlarında ankete katılanların büyük çoğunluğu tamamen derecesinde görüş bildirmişlerdir

19) Sınıf Ortamında Grup İçinde Çalgı Çalarak, Birlikte Müzik Yapmaktan Hoşlanma Durumlarında ankete katılanların büyük çoğunluğu tamamen derecesinde görüş bildirmişlerdir.

20) Müzik derslerinde Oluşturdukları Repertuarları Severek Öğrenme Durumlarında ankete katılanların büyük çoğunluğu tamamen derecesinde görüş bildirmişlerdir. Ancak hiç derecesinin frekans değeri de dikkat çekici bulunmuştur.

21) Müzik Derslerinde Kendinde Var olan Müzik Yeteneğini Fark Etme Durumlarında ankete katılanların büyük çoğunluğu tamamen derecesinde görüş bildirmişlerdir. Ancak hiç derecesi frekans değeri de anlamlı bulunmuştur.

22) İlköğretim İkinci Kademe Aldıkları Müzik Derslerinde Belli Başlı Müzik Kurumlarını Tanıma Durumlarında tamamen derecesinde görüş bildirmişlerdir. Ancak bu soruda da hiç derecesinin frekans değeri anlamlı bulunmuştur.

23) Müziğin Kültürün Önemli Bir Parçası Olduğunu Kavrama Durumlarında ankete katılanların büyük çoğunluğu tamamen derecesinde görüş bildirmişlerdir

24) Çeşitli Müzik Türlerine Yaşam İçerisinde Yer Verme Durumlarında ankete katılanların büyük çoğunluğu tamamen derecesinde görüş bildirmişlerdir

Öneriler

Yukarıda elde edilen veriler ışığında aşağıdaki öneriler geliştirilmiştir:

1) Ankete katılanların büyük çoğunluğunun, batı müziği türleri hakkında , dönemlerin önemli bestecileri ve onlara ait eserler hakkında bilgi sahibi olmadıklarını düşünmelerinin, bireylerin yaşantılarında müziğin bir kültür tabanı oluşturamamış olmasından kaynaklandığı düşünülmektedir.. Buna göre, müzik dersi öğretilerinin ve süreçlerinin seçkin örnekleri dinleme, algılama, farkında olma davranışları kazandırma çerçevesinde yoğunlaştırılmasının, ders süreçlerinde beğeni eğitimi bölümlerine ağırlık verilmesinin yararlı olacağı düşünülmektedir.

2) Toplumsal varlığın devamında ve gelişiminde kültür vazgeçilmez bir birleştirici ve taşıyıcı unsurdur. Bu nedenle, kültür birikimlerimizde önemli yer tutan geleneksel müziklerimizin ve tarihi gelişiminin üzerinde önemle durulmasında yarar görülmektedir. Yapılacak bu çalışmalar sonunda sanat ve onun eğitimi, tarihte kalabilme ve ona paralel gelişme göstererek uygar bir toplum yaratabilme işlevini gerçekleştirmiş olacaktır.

3) Sanat eğitimi insanlarda duyarlılık sınırlarını zorlar, o sınırın daha genişlemesini olanaklı kılar. Bu yolla insan kendini bir kez daha bu yönü ile tanıma olanağı bulur ve “kişi” olma, olabilme yolunda daha yüksek bir bilinçle ilerler.”(Artut, 2000:98). Ayrıca sanat eğitiminin bir diğer önemli amacının da, bireyin doğuştan getirdiği güç ve potansiyellerinin ortaya çıkarılması, eğitilmesi ve geliştirilmesi olduğuna göre, müzik alanında yetenekli olan bireylere, bu alanda eğitim veren, hizmet üreten kurum ve kuruluşların tanıtılması önemli görülmektedir.

4) Yaşadığımız çağa uygun olarak, toplumsal yaşantıların, ilgi ve ihtiyaçların geçmiş zamanlara nazaran büyük ve hızlı değişim göstermelerine rağmen, müzik ders kitapları incelendiğinde oluşturulan şarkı repertuarlarında birbirinin tekrarı olma göze çarpmaktadır. Bunun bir nedeninin, son yıllarda, eğitim müziği alanında hizmet veren bestecilerimizin sayısının giderek azalması bir diğer nedeninin ise, Kültür Bakanlığı başta olmak üzere sorumlu kurum ve kuruluşların son zamanlarda konuya gerekli yaklaşım ve duyarlılığı sergilememeleri olarak düşünülmektedir.

5) Günümüzün uygar toplumlarında sanattan anlama eğitiminin erken yaşlarda başlatılmasının en önemli nedeni, yarının yetişkinlerine mümkün olduğunca erken yaşlarda başlayarak kendi dünyalarını yaratabilmenin yolunu göstermektir. Bu söylemin ifadesi Arnold Hauser’in “Yaşamı değiştirmek sanatın işidir” ile Van Gogh’un “dünya tamamlanmamış bir taslaktır” (Cemal,2000:75) sözleri bir araya getirildiğinde gelişmede ve değişmede sanat ve onun eğitiminin ne denli önemli olduğu kendiliğinden ortaya çıkacaktır. Bu yaklaşımla, son zamanlarda eğitim kurumlarının değişik kademelerinde ortaya çıkan şiddet olaylarının bir de bu perspektifle değerlendirilmesi gerektiği düşünülmektedir. Sanat eğitimi ana başlığı altında yer alan tüm süreç ve uygulamaların, içerik ve süre olanakları bakımından yeniden organize edilmesine ihtiyaç olduğu düşünülmektedir. Tüm bu

süreçlerin ise, bireyin eğitiminde daha fazla öne çıkarılarak, sağlıklı, dengeli iletişim kurabilen, özgüven duygusu gelişmiş bireylerden oluşan toplum yapısına ulaşma hedefinin ivme kazanacağı vurgulanmaktadır.

KAYNAKÇA

ARTUT, K.(2002) Sanat Eğitimi Kuram ve Yöntemleri, Anı Yayıncılık: Ankara

CEMAL, A.(2000) Sanat Üzerine Denemeler, Can Yayınları: İstanbul,

UÇAN, A. (1997) Müzik Eğitimi Temel Kavramlar-İlkeler-Yaklaşımlar Müzik Ansiklopedisi Yayınları: Ankara.

<http://www.morsanat.com>

<http://gogle.com.tr>. (Neden Sanat Eğitimi Emine Halıçınarlı)